

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

**ОТЧЕТ
ЗА
ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОКОЛНАТА
СРЕДА И ВОДИТЕ
ЗА ПЕРИОДА 9 АПРИЛ - 26 АВГУСТ 2024 Г.**

ОВОС/ЕО на инвестиционни предложения/стратегически документи

1. Издадено решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за „Изменение на инвестиционно предложение „Подобряване на трасето на Лот 3.2 на Автомагистрала (АМ) „Струма“ по източен вариант Г 10.50“ с възложител Агенция „Пътна инфраструктура“. Процедурата се отнася до изменения на вече одобреното инвестиционно предложение в резултат на по-подробната фаза на проектиране, като е свързано с изграждането на едното платно на АМ "Струма" извън Кресненското дефиле, което осигурява еднопосочно движението от Кулата към София.
2. Издадено Становище по Екологична оценка №1-1/2024 г., с което се съгласува Проект на актуализирана **Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България** и решение за предварително изпълнение;
Проектът на актуализирана Стратегия за управление на ОЯГ и РАО, представлява националната програма на Република България за отговорно и безопасно управление на ОЯГ и РАО.
3. На 09.08.2024 г. е проведен Висш експертен екологичен съвет за инвестиционно предложение "**Подобряване на условията за навигация в общия българо-румънски участък на р. Дунав**".

Основната цел на проекта е да се подобрят условията за корабоплаване и да се повиши безопасността на трафика в общия участък на Дунав между България и Румъния, като се увеличи броят на дните в годината, в които реката е плавателна.

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс:+359(2) 986 25 33

Предстои издаване на Решение по ОВОС, с което се одобрява осъществяването на инвестиционното предложение. В проекта на решение са включени конкретни мерки за извършване на прединвестиционни проучвания на следващата фаза на подготовка на проекта.

Управление на водите

През отчетния период проектите на ПУРБ 2022-2027 за 4-те района за басейново управление и проекта на Морска стратегия за периода 2022-2027 г. са публикувани за консултации със заинтересованите страни и обществеността.

Управление на отпадъците

Във връзка с въвеждането на депозитната система, е извършено проучване с предмет „Въвеждане на нов модел за разделно събиране на отпадъци от опаковки в България“. Краен срок за въвеждане – 2029 г. **Предстои въпросите, които остават неизяснени в доклада на Изпълнителя, да бъдат дискутирани със заинтересованите страни и с участието на заинтересования бизнес.**

Качество на въздуха

Продължава тенденцията за подобряване на качеството на въздуха на национално ниво по отношение на показателя ФПЧ₁₀, като през 2023 г. за трета поредна година Националната система за контрол качеството на атмосферния въздух не е отчела превишения на средногодишната норма за ФПЧ₁₀ на национално ниво.

През периода е изготвен проект на Решение за приемане от Министерския съвет на отчет за 2023г. за изпълнението на Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018 - 2024г.

Изпълнява се Проект BG16FFPR002-5.007-0001 “Актуализиране на Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (НПКЗВ) 2020-2030г. Подкрепа за идентифициране на подобрения в Националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества, както и подобряване на прогнозите на емисиите.

Разработени са проекти на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №6 за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници и Инструкция за изискванията към процедурите за регистриране, обработка, съхранение, представяне и оценка на резултатите от собствените непрекъснати измервания на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници.

Биоразнообразие

През разглеждания период са обявени три защитени територии – защитена местност (ЗМ) „Воденицата“, ЗМ „Брод“ и ЗМ „Коматински скали“.

Актуализирана е площта на ЗМ „Бургаски солници“, поддържан резерват „Атанасовско езеро“ и Национален парк „Рила“.

Обявени са 12 броя вековни дървета по реда на глава пета от Закона за биологичното разнообразие.

От м. април до настоящия момент са утвърдени специфични и подробни цели за опазване на 20 броя защитени зони, които са въведени в съответните заповеди за обявяване на защитените зони.

Проведени са комисии за лицензиране на шест зоологически градини. Предстои издаване на лицензи.

Политика по климата

1. Подготовка и провеждане на **61-ата сесия на Междуправителствения панел по изменение на климата и подкрепа за събития в сателитната програма** към сесията;
2. Работа по мерки и моделиране в **Националния интегриран план енергия и климат**, вкл. предварителна подготовка на задание за екологична оценка и оценка за съвместимост на Плана;
3. Координиране на разработването на **Плана за приоритетните зони** – сформирана работна група и проведени срещи;
4. Определяне на **окончателно разпределение на безплатни квоти за емисии на парникови газове за 2024 г. за операторите на стационарни инсталации и за операторите на въздухоплавателни средства**;

Законодателна дейност

През последните три месеца бяха разработени проект на **ЗИД на Закона за водите** и проект на **ЗИД на Закона за ограничаване изменението на климата**. Проектът на ЗИД на Закона за водите е публикуван за обществено обсъждане със срок до 19.08.2024 г. Целта на разработения проект е въвеждане на процедура и условия за повторно използване на водите и система от санкции във връзка с влязъл в сила от 26.06.2023 г. Регламент (ЕС) 2020/741 за установяване на минимални изисквания по отношение на качеството на водите при повторно им използване за напояване в селското стопанство. Проектът на ЗИД на Закона за ограничаване изменението на климата е преминал обществено обсъждане и междуведомствено съгласуване, като престои изпращането му за повторно съгласуване по чл. 32 от УПМСНА. Със законопроекта се цели въвеждането в националното законодателство на директива на ЕС с оглед отразяване на целта за намаляване на емисиите в Европейската система за търговия на емисии от 62 % до 2030 г. в сравнение с 2005 г., както и транспониране на директива, предвиждаща промени в системата за търговия на емисии за авиацията. За невъвеждането в срок на директивите срещу България са стартирани три наказателни процедури. С проекта на ЗИД на ЗОИК се осигурява прилагането и на регламенти на ЕС в областта на автомобилния и морския транспорт, селското стопанство и други.

Международна дейност

ОИСР

Приета и публикувана в ДВ Наредба за екологичните изисквания към определени продукти, предмет на обществени поръчки - наредбата е част от изискванията за членство в ОИСР;

Цели за устойчиво развитие (ЦУР)

Извършен е процес на консултации, проведени кръгли маси и докладване на напредъка на България по изпълнение на ЦУР 13 и 14 от компетентност на МОСВ;

Двустранни отношения

Разработена и приета национална позиция за преговори с Р Гърция за ползване на водите на р. Арда

Дейности, свързани с членството в ЕС

Наказателни процедури

- 1.1.Постановено е решение на Съда на ЕС относно наказателна процедура за защитените зони от Натура 2000. С решението е отхвърлен иска на ЕК за не извършване на процедури по оценка за съвместимост в зоните за които няма определени специфични цели и мерки;
- 1.2.Разработени са писмените защити по наказателната процедура:
 - относно ПУРБ, като е одобрена от МС и предстои подаване в Съда на ЕС;
 - относно инвазивните видове.

Бюджет и финанси

Бюджетът на министерството се изпълнява в рамките на утвърдените параметри по уточнен план към 31.07.2024 г.

Към 31.07.2024 г. изпълнението на приходите е 39 912 333 лв. или 82 на сто спрямо уточнения план, а изпълнението на разходите е 65 547 097 лв. или 49 на сто спрямо уточнения план. За отчетния период няма реализирани просрочени задължения. Поетите ангажименти за разходи по бюджета на министерството са в рамките на утвърдените показатели за 2024 г.

Оперативна програма „Околна среда“

ОПОС 2014-2020 г.:

За отчетния период са извършени плащания по представените от бенефициентите окончателни искания за плащане в размер на 159 890 336 лв. (4,9% от бюджета на програмата). Верифицираните допустими разходи по същите искания за плащане са в размер на 288 815 919 лв. (8,85% от бюджета на приключващата програма). На 10 Юни беше представен Доклад за сертификация пред ЕК за сумата от 260 895 100 лв. с верифицираните разходи до 31.05.2024 г.

Предстои приключване на верификацията на 2 бр. окончателни искания за плащане – на двата последни проекта за програмата, тези на ВиК Бургас и община Перник.

Верифицираните разходи от 1 юни до 20 септември ще бъдат включени в следващ Доклад по сертификация, който ще бъде представен пред Сертифициращия орган в Министерство на финансите на 1 октомври 2024 г. До крайния срок за приключване на плащания по програмата, който е юни 2025 г., ще бъдат представени още няколко Доклада по сертификация с разходи по отменени от съда финансови корекции по висящи дела за финансови корекции.

С предстоящо през Октомври 2024 г. финално изменение на програмата ще се използва възможността да бъде приложена ставка на финансиране на разходите от ЕС за последната счетоводна година от 100% (за предходните счетоводни години съотношението беше 85% средства от ЕС и 15% национално съфинансиране), с което се очаква да бъде постигнато около 99,1% използване на предоставения от страна на ЕК бюджет на програмата.

ПОС 2021-2027 г.:

През отчетния период (01 май – 12 Август) са обявени 5 процедури за представяне на проектни предложения за почти 213,7 млн. лв. (6% от бюджета на програмата), с които общият обявен за кандидатстване финансов ресурс достигна 77% от бюджета на ПОС. Подписани бяха 15 бр. нови договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за 377 млн. лв. (10,6% от бюджета), с които договорените суми по програмата достигнаха 1,009 млрд. лв. (над 28%).

Извършените плащания за периода възлизат на 33 677 047 лв. (0,9% от бюджета), а верифицираните суми са почти 11 млн. лв. (разликата между платени и верифицирани се дължи на това, че по-голяма част от платените суми са авансови плащания, които не подлежат на верификация и сертификация). На 10 юни 2024 г. пред Сертифициращия орган в Министерството на финансите беше представен първия Доклад за извършена верификация по ПОС, а на 9 август 2024 г. – втория. Общата сума на двата доклада за извършена верификация възлиза на 11,54 млн. лв.

До края на годината предстои да бъдат изготвени и представени още два Доклада за извършена верификация за 27,3 млн. лв., с които представените за сертификация разходи пред ЕК се очаква да достигнат 38,4 млн. лв. Съгласно Индикативната годишна работна програма за трето и четвърто тримесечие на 2024 г. предстои да бъдат обявени още 4 нови процедури за набиране на проектни предложения, основно по приоритети Води и Биоразнообразие с общ бюджет прикл. 50 млн. лева.

Контролна дейност

В рамките на мандата на служебното правителство акцента беше фокусиран върху ефективността от осъществяваната контролна дейност от РИОСВ и Басейновите дирекции за спазване и изпълнение на изискванията на екологичното законодателство

- Изготвени и утвърдени от министъра са *Насоки за прилагане на минималните критерии за планиране, провеждане, отчитане и оценка на контролната дейност*, с които се допълва утвърдената „Инструкция за планиране и отчитане на контролната дейност на РИОСВ“ от 2010 г.
- Осъществена е публичност на информация за околна среда чрез изготвените и публикувани на страницата на МОСВ ежедневни бюлетини за състоянието на

КАВ, за състоянието на водите в комплексните и значими язовири, за количествата отпадъци, постъпили на територията на страната.

Акценти в контролната дейност в периода са:

- Засилен и стриктен контрол от БД по изпълнението на режимните графици за ползване на водите от комплексните и значими язовири по Приложение № 1 от Закона за водите – за периода са съставени 4 АУАН за нарушения на режимните графици.
- Ротационен контрол- извършени са проверки с участието на експерти от други регионални инспекции на подизпълнители на Организацията по оползотворяване на ИУМПС. Установени са пропуски в осъществяваната от РИОСВ контролна дейност. Дадени са указания до регионалните инспекции за подобряване ефективността на контролната дейност.
- Изпълнение на задълженията на общините за недопускане на нерегламентирани сметища. В резултат от осъществения контрол в периода, голяма част от нерегламентираните сметища са почистени и са предприети редица мерки за недопускане на нови. Съставени са АУАН на кметове на общини, като въпреки усилията на контролните органи все още остава проблема с нерегламентираното изхвърляне на отпадъци на неразрешени за целта места. От контролните органи на МОСВ бяха организирани инициативи по почистване на нерегламентирани замърсявания в градска среда.
- Засилен контрол на обекти, потенциални източници на миризми в гр. Русе и гр. Разград – в резултат на осъществения в периода превантивен и текущ контрол, значително намаляха сигналите за миризми в тези градове.

Своевременно са предприети действия и мерки по възникнали аварийни ситуации, като по-важните са: пожари на депа за отпадъци в с. Цалапица и с. Царацово, област Пловдив; замърсяване на река Пакоша, вливаща се в язовир „Фисека“, област Търговище, аварирал котел ОР 380в ТЕЦ „Марица 3“ ЕАД, гр. Димитровград и др.

Показателни са резултатите от осъществената контролна дейност:

За периода от РИОСВ и БД са извършени общо 12 171 проверки (8 338 от РИОСВ и 3 833 от БД). В рамките на осъществения контрол са дадени общо 3 228 предписания (2 049 от РИОСВ и 1 179 от БД) за отстраняване на констатирани нарушения и предприемане на мерки; съставени са 589 акта за установяване на административни нарушения (356 от РИОСВ и 233 от БД), и са издадени 383 наказателни постановления (283 от РИОСВ и 100 от БД), с които на нарушителите са наложени глоби и имуществени санкции на обща стойност **1 776 486,86 лв.** (1 691 625,36 лв. от РИОСВ и 84 861,50 лв. на БД).

От директорите на БД са издадени 96 акта за установяване на публично държавно вземане, на обща стойност 2 288 719,19 лв. – за неизпълнени задължения за заплащане на такси по издадени разрешителни по ЗВ.

В резултат на осъществената контролна дейност от РИОСВ и БД **са постъпили приходи в общ размер на 6 818 633 лв.**, от които:

- 3 052 359 лв. от събрани такси за осъществено право за използване на водите, предоставено с разрешителни по реда на Закона за водите

- 2 842 368 лв. по постъпили суми по влезли в сила АУПДВ (актове за установяване на публични държавни вземания)
- 923 879 лв. от наложени глоби и санкции.